

yderligere fremme Fiskeriet paa de paa-gældende Steder. I saa Henseende vil han ogsaa være i den nøjeste Overensstemmelse med det andet ærede Medlem for Bornholm (Blem), der ved Finanslovens 1ste Behandling i meget kraftige Ord tog til Orde for, at man fra Statens Side skulde yde det store Havfiskeri en langt større Understøttelse, end Tilfældet nu er, og det vilde jo i øvrigt ogsaa være sørgeligt, om et saadant lille smukt Rige, som det bornholmske Ørige, skulde være splittet ved denne Lejlighed.

Nu sagde det ærede Medlem, at han vilde være villig til og med til at slaa til Lyd for Dannelsen af Laaneforeninger; hvis jeg har fulgt rigtig med, har det ærede Medlem ogsaa allerede vist sin Vilighed ved Møder eller i alt Fald ved et enkelt Møde ovre paa Bornholm, og jeg tror, han gør noget godt og rigtigt deri, ikke blot fordi det er af Vigtighed at faa Laaneforeninger dannede, saaledes at Fiskerne kunne administrere disse Sager selv, men ogsaa fordi vi ved saadanne Sammenslutninger skabe et større Sammenhold mellem Fiskerne, paa Grundlag af hvilket der kan gives alle disse Sager en bedre og videre Udvikling.

Men det ærede Medlem sagde, at der vilde være forbunden nogen Risiko med disse Foreninger. Ja, nogen Risiko kan der jo altid siges at være forbunden med Sammenslutninger af denne Art, men jeg vilde dog meget ønske, at den Side af Sagen ikke kommer stærkere frem, end de Erfaringer, vi have indhøstet paa andre beslægtede Omraader, gøre det naturligt. Sagen er nemlig den, at ved de landøkonomiske Forskudsforeninger har det vist sig, at Risikoen er meget ringe, for ikke at sige, at der slet ingen Risiko er derved, naar Foreningen styres paa en rimelig og god Maade. Saa vidt det er mig bekendt, har der ikke ved en eneste af de landøkonomiske Forskudsforeninger været forbunden nogen Risiko for Medlemmerne, og der er ikke nogen Grund til at tro, at Fiskerne ikke skulde kunne administrere den Slags Sager lige saa godt i den Henseende.

Saa sagde det ærede Medlem, at Laanene gennem Laaneforeningerne bleve dyrere end de direkte Laan. Det kan imidlertid hverken det ærede Medlem eller jeg sige noget om med Bestemthed. Det er endogsaa muligt, at Laanene ville blive billigere gennem Laaneforeningerne. Sagen er nemlig den, at ved Laaneforeningerne er der ikke sat nogen Grænse

for, hvor stor en Brøddel af Fartøjsværdien man maa laane til vedkommende Medlem, og Følgen er, at det kan blive Tilfældet, at den Del, som vedkommende Fiskere selv skulle skaffe, bliver betydelig mindre gennem Laaneforeningerne, end den er ved de direkte Laan, og hvis de da skulde laane til en høj Rente, vil dette influere saaledes paa den samlede Rentesum, at den, som sagt, muligvis bliver mindre gennem Laaneforeningerne.

Det ærede Medlem udtalte, at det i det hele maatte siges at være en Fordel at faa Laanene ydede direkte af Staten. Det er ingenlunde sikkert. Staten maa ogsaa af Hensyn til Følgerne paa andre Omraader ganske naturligt stille visse bestemte Krav, som den maa fordre opfyldte for at den kan yde Laanene, og jo mindre den er i Stand til at kontrollere den Art Forhold, jo mere tilbøjelig bliver den til at opstille strenge Krav i saa Henseende. Laaneforeningerne derimod have alle disse Forhold nærmere ved sig, kunne skønne over disse Forhold ganske anderledes end Staten, og kunne følgelig slappe Linerne ganske anderledes, end Staten vil kunne gøre i saadanne Tilfælde. Derigennem vil der ogsaa kunne vindes noget for Medlemmerne. Det er saaledes Tilfældet med Forsikringen bl. a.

Det ærede Medlem udtalte i Slutningen af sin Tale, at man ved at følge den Fremgangsmaade, vi havde valgt, vilde komme til et Hul; der kunde ikke ydes Medlemmerne noget fra 1,500 Kr. til 3,000 Kr., og de Fartøjer, der kom derimellem, kunde f. Eks. to Medlemmer ikke faa tilstrækkeligt Laan til. Det er nu ikke rigtigt. Sagen er jo den, at gennem Laaneforeningerne kan et enkelt Medlem faa f. Eks. $\frac{2}{3}$ af Laanet til et Fartøj til et Par og tyve hundrede Kroners Værdi, og jeg er tilbøjelig til at tro, at det ærede Medlem satte navnlig for Fremtidens Vedkommende Værdien af Baadene ovre paa Bornholm noget for ringe, idet Bestræbelserne dog sikkert der ligesom andre Steder ville udvikle sig stærkere og stærkere i den Retning, at man gaar over til kraftigere Fartøjer med Motordrift. Men for øvrigt vil jeg sige herom, hvad der ogsaa har været berørt under Udvalgets Arbejde, at der i Lovforslagets Motiver udtrykkelig staar, at der meget vel kan ydes Laan til flere i Forening ad Laaneforeningens Vej. Det vil det ærede Medlem finde i Motiverne til Lovforslaget Side 7, hvor der staar antydet, at noget saadant i mindre Udstræk-